

Pisarzewska Stanisława

Data urodzenia: 1857

nauczycielka, działaczka oświatowa, członkini TNT w l. 1921-1932.

Urodziła się w Warszawie, była córką urzędnika. Wykształcenie na poziomie podstawowym i średnim uzyskała dzięki prywatnym nauczycielom. W 1881 r. zdała rządowy egzamin i uzyskała kwalifikacje nauczycielki domowej. W l. 1901-1906 studiowała na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, a w l. 1911-1913 odbyła studia uzupełniające w Paryżu. Od 1881 r. pracowała jako nauczycielka, zarówno w domach prywatnych, jak i w szkołach żeńskich (pensjach, progimnazjach oraz tajnych szkołach i kompletach). Była zaangażowana w sprawy rozwoju oświaty ludowej, od 1905 r. związana z Ligą Narodową, współpracowała z czasopismami „Zorza” i „Gazeta Radomska”, opracowała też dwa podręczniki dla samouków do nauki czytania i pisanie oraz zarys dziejów ojczystych (wielokrotnie wznawiany). Wchodziła w skład Zarządu Związku Unarodowienia Szkół. W Warszawie założyła i prowadziła Wyższe Kursy Pedagogiczne. Za swoją aktywność w tym zakresie była więziona przez władze carskie. Regularnie prowadziła kursy wakacyjne dla nauczycieli, pracowała też w kilku gimnazjach i pensjach żeńskich m.in. w Warszawie czy Kijowie, ale także w Finlandii. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości pracowała początkowo w Seminarium Nauczycielskim Męskim w Częstochowie, a od 1921 r. do 1928 r. w Miejskim (a od 1923 r. Państwowym) Gimnazjum Żeńskim w Grudziądzu. Organizowała też wykłady powszechne i kursy oświatowe. Już na emeryturze w l. 1928-1930 była zatrudniona w Centrum Wyszkożenia Kawalerii jako pracownik oświatowy. Należała do Towarzystwa Tatrzańskiego (1894-1896). Po 1933 r. przeniosła się do Warszawy, tam zmarła i została pochowana na cmentarzu parafii św. Bonifacego.

Literatura:

1. Poręba S., *Pisarzewska Stanisława* [w:] *Polski słownik biograficzny*, t. 26, s. 551-552)
2. *Spis nauczycieli szkół wyższych, średnich, zawodowych, seminariów nauczycielskich oraz wykaz zakładów naukowych i władz szkolnych*, red. Z. Zagórowski, T. 1-2, Lwów-Warszawa 1924-1926, s. 280 (t.1), 208 (t.2).
3. Poraj S., *Stanisława Tomasz Pisarzewska (1857-1941)*, *Rocznik Grudziądzki*, 2009, t. 18, s. 281-287

Agnieszka Wałęga